

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМ ПОДВІЙНИХ ДИПЛОМІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

tystyka-vykorystannia-rekomendatsii-shchodo-zastosuvannia-ta-iak-obraty-bezpechnyy-instrument/ (Accessed 26 Nov. 2025) [in Ukrainian].

8. Ukrainska Helsinska spilka z prav liudyny (2024, January 31). Shtuchnyi intelekt ta yurydychna sfera: chy zmozhut tekhnolohii zaminyty suddiv? [Artificial intelligence and the legal field: Can technologies replace judges?] Available at: <https://www.helsinki.org.ua/articles/shtuchnyi-intelekt-ta-iurydychna-sfera-chy-zmozhut-tekhnolohii-zaminyty-suddiv/> (Accessed 26 Nov. 2025) [in Ukrainian].

9. Diep, D.M. & Thanh, H.P. (2024). Relationship between artificial intelligence and legal education: A bibliometric analysis. *Knowledge and Performance Management*. No. 8(2), pp. 13–27. DOI: 10.21511/kpm.08(2).2024.02. Available at: <https://www.businessperspectives.org/index.php/journals/knowledge-and-performance-management-2/issue-465/relationship-between-artificial-intelligence-and-legal-education-a-bibliometric-analysis> [in English].

10. Goswami, D.P. (2025). Revolutionizing legal education: The role of artificial intelligence. *SSRN Electronic Journal*. DOI: 10.2139/ssrn.5123719. Available at: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=5123719 [in English].

11. University of Westminster (2023–2025). AI in Legal Education. Centre for Legal Education and the Legal Profession. Available at: <https://www.westminster.ac.uk/research/groups-and-centres/centre-for-legal-education-and-the-legal-profession/ai-in-legal-education> [in English].

12. Vincent-Lancrin, S. (2020). Trustworthy Artificial Intelligence (AI) in Education. OECD Education Working Papers, No. 218. DOI: 10.1787/a6c90fa9-en. Available at: https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2020/04/trustworthy-artificial-intelligence-ai-in-education_fl_a7c415/a6c90fa9-en.pdf [in English].

Стаття надійшла до редакції 28.11.2025

УДК 378.014.6

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.347070>

Андрій Пилипчук, аспірант другого року навчання (рівень PhD)
Рівненського державного гуманітарного університету
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-8682-9756>

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМ ПОДВІЙНИХ ДИПЛОМІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Розглянуто організаційне й правове підґрунтя реалізації програм подвійних дипломів як форми академічної мобільності здобувачів вищої освіти. Ключовими документами впровадження програм є міжінституційні угоди, узгоджені навчальні плани. Встановлено відсутність уніфікованого підходу до укладання угод, що регламентують співпрацю закладів-партнерів та до формування планів, які окреслюють освітній процес за конкретною програмою навчання. Наведено приклади документів, розкрито процедури зарахування кредитів, підготовки навчально-дидактичних матеріалів.

Ключові слова: міжуніверситетська угода; програми подвійних дипломів; навчальний план; здобувачі вищої освіти; процедура погодження кредитів.

Рис. 4. Табл. 1. Літ. 7.

Andriy Pylypchuk, Postgraduate Student (Ph.D Level),
Rivne State Humanitarian University
ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-8682-9756>

ORGANIZATIONAL AND LEGAL FRAMEWORK FOR THE IMPLEMENTATION OF DUAL DEGREE PROGRAMS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

In domestic higher education institutions, double degree programs as a form of academic mobility for students require the alignment of educational programs with the requirements of national and international legislation, as well as with the institutional policies of partner institutions. It has been determined that the key documents for the implementation of such programs are inter-institutional agreements and coordinated curricula.

The interinstitutional agreement, outlining the legal basis for cooperation, ensures academic recognition of learning outcomes and reduces the organizational and legal risks of program implementation. It has been established that agreements, developed in the official languages of the parties, take the form of one or more documents in accordance with the national legislation of Ukraine and the country of the partner institution. Based on an analysis of agreements published on the official websites of universities, it has been established that their structure is similar, with some differences due to the specific features of educational programs and the nature of cooperation between partner institutions. It has been determined that, in addition to the inter-institutional agreement, partner institutions develop a curriculum that, by coordinating educational components, learning outcomes, and forms of assessment, is a document that provides the organizational basis for the implementation of double degree programs in each institution. It is noted that in order to reduce the risks of students adapting to different educational environments, as well as to avoid misunderstanding the requirements for assessing learning outcomes, teaching and learning materials for disciplines within double degree programs need to be coordinated.

It should be noted that, despite the transfer of credits, domestic universities remain responsible for ensuring that students achieve the expected learning outcomes, while the harmonization of assessment methods and credit recognition procedures ensures the timely completion of studies and official confirmation of results in the form of diplomas.

Keywords: *interuniversity agreement; double degree programs; curriculum; higher education seekers; credit transfer procedure.*

Постановка проблеми. У вітчизняних закладах вищої освіти (ЗВО) запроваджуються програми подвійних дипломів (ППД) як сучасна форма реалізації академічної мобільності здобувачів освіти. Розроблення освітніх програм згідно яких відбувається навчання за ППД потребує розуміння національного законодавства, інституційної політики закладів-партнерів, а також міжнародних документів, що регулюють співпрацю університетів.

Одним із викликів, з яким стикаються ЗВО при впровадженні ППД є укладання міжінституційної угоди – офіційного документа, що визначає підґрунтя їх співпраці з закордонними університетами. Визначаючи права й обов'язки кожної сторони, законодавча база виступає ключовим чинником ефективної співпраці закладів-партнерів і побудови індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти у двох різних академічних середовищах. Міжінституційна угода регламентує академічне визнання результатів навчання, умови зарахування кредитів та ін. Нормативне узгодження цих аспектів підвищує ефективність співпраці, знижуючи виникнення організаційних і правових непорозумінь між закладами-партнерами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Попри зростаючу увагу до ППД, орієнтири їх впровадження в освітній процес у чинних законодавчих актах розкриті не достатньо широко. Нормативні, правові й організаційні документи міжнародного і національного рівнів, як зазначає С. Бака, повинні визначати “механізми створення і реформування всіх аспектів ефективної академічної мобільності” [1, 273]. А. Діхтярук виокремив два ключових аспекти правового забезпечення цього процесу [2].

Перший стосується тих питань, у які держава здійснює нормативне втручання, наприклад, акредитація іноземних освітніх програм, регламентація процедур визнання дипломів, координація механізмів участі ЗВО у міжнародних освітніх проєктах. Другий аспект охоплює питання, що лежать у площині автономії ЗВО, наприклад, вибір закладів-партнерів, визначення змісту спільних ОПП, формування індивідуальних траєкторій навчання. Таким чином, державне регулювання забезпечує дотримання національних стандартів, захист освітнього суверенітету, а автономія ЗВО формує гнучкий, інноваційний й адаптивний освітній процес. Варто виокремити третій рівень – міжнародний, що містить нормативно-правові акти і рекомендації інституцій Європейського Союзу та закордонних організацій, наприклад: Болонська декларація, ЄКТС, Лісабонська конвенція про визнання кваліфікацій.

Метою статті є дослідження організаційно-правових засад впровадження ППД у закладах вищої освіти України, виявлення основних викликів і шляхів удосконалення міжінституційної угоди як офіційного документа академічної мобільності здобувачів освіти.

Виклад основного матеріалу. Співпраця ЗВО України з університетами інших країн з метою створення і реалізації ППД містить етапи, кожен із яких об'єднує низку ключових напрямів (рис. 1).

Зупинимося на таких етапах співпраці, як підписання міжінституційної угоди і погодження навчальних планів. Окреслюючи поєднання зарубіжних і вітчизняних освітніх практик без порушення принципів національного освітнього суверенітету, згадані етапи співпраці є взаємодоповнюваними.

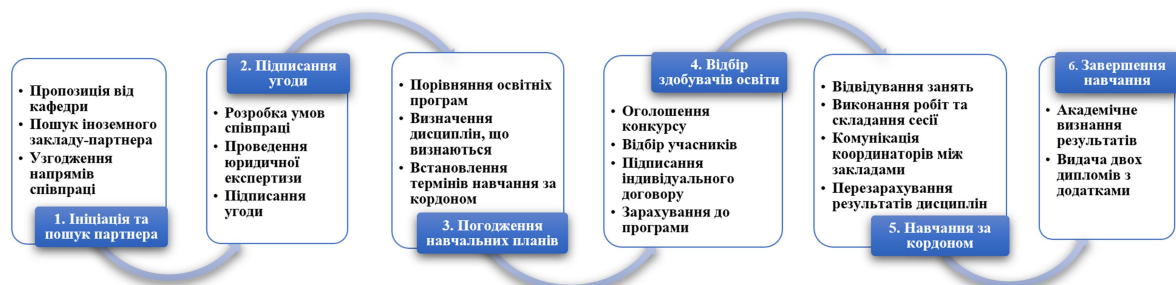

Рис. 1. Етапи створення і реалізації ППД

Незважаючи на те, що у законах України “Про вищу освіту” [4] та “Про освіту” [5] не зустрічаємо роз’яснення дефініції “подвійний диплом”, вважаємо, що вони формують інституційну автономію

ЗВО. Це надає ЗВО право самостійно ініціювати, розробляти і впроваджувати інноваційні освітні програми, зокрема й спільні програми з іноземними університетами. Така автономія визначає організа-

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМ ПОДВІЙНИХ ДИПЛОМІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ційно-правові умови реалізації ППД у ЗВО відповідно до стратегії його розвитку.

Упровадження ППД передбачає укладення між-університетських угод, що визначають, насамперед, правові засади співпраці закладів-партнерів, дотримуючись принципів відкритості й прозорості навчання, студентоцентрованості, а також взаємного визнання результатів. Такі угоди не є автономними документами – вони укладаються відповідно до нормативно-правових актів міжнародного і національного рівнів, що регламентують як процес навчання, так і академічну мобільність здобувачів освіти. Розкриємо ширше це питання.

У постанові “Про затвердження Порядку реалізації права на академічну мобільність” [7] зазначено, що під час реалізації будь-якого виду чи форми академічної мобільності укладається партнерський договір. Іншим нормативним документом, що регламентує цей процес є “Методичні рекомендації щодо реалізації узгоджених спільних освітніх програм та видачі спільних (подвійних) дипломів” [6]. У документі розкрито: зміст окремих понять і термінів; нормативні акти, що формують правове підґрунтя ППД; етапи розроблення спільної освітньої програми; механізми узгодження освітніх програм;

організацію процесу навчання. Також висвітлено інші питання, зокрема: переваги міжнародних спільних програм для ЗВО, науково-педагогічних працівників і здобувачів освіти; процедури зарахування здобувачів освіти; моніторингу академічної успішності, накопичення кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС).

Найбільш поширеною формою оформлення співпраці між закладами освіти й учасниками ППД є угода, що регулює умови їх участі в академічній мобільності. Угода про навчання містить “обов’язкові офіційні зобов’язання” двох закладів (того, що скеровує студента і того, що його приймає) щодо “всіх навчальних заходів, які проводитимуться” [3, 55]. Підписанню угоди передують низка кроків, зокрема, ініціація запиту від кафедри, пошук іноземного партнера й освітніх програм. Справедливо зауважити, що угоди, як нормативні документи, поодинокі представлені на офіційних сайтах вітчизняних ЗВО і це ускладнює процедуру різноаспектного вивчення особливостей ППД, що функціонують на даний час. У табл. 1 систематизовано оприлюднені на офіційних вебресурсах ЗВО угоди, що були проаналізовані з метою дослідження їх змісту.

Таблиця 1

Угоди, що реалізують програми подвійних дипломів

Український ЗВО	Заклад-партнер (країна)	Посилання на угоду
Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського	Anhalt University of Applied Sciences (Німеччина)	https://surl.li/sozswk
Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка	Полонійний університет у Ченстохові (Польща)	https://surl.li/bhsipq
Донбаська національна академія будівництва та архітектури	Polytechnic Institute of Leiria (Португалія)	https://surl.li/tyodqo
Хмельницький національний університет	Adam Mickiewicz University in Poznań (Польща)	https://surl.li/nlrzww
Донецький національний університет імені Василя Стуса	Vytautas Magnus University (Литва)	https://surl.li/vqefeh
Харківським національним університетом радіоелектроніки	Azərbaycan Texniki Universiteti (Азербайджан)	https://surl.li/kxqvpp
Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника	Uniwersytet Jagielloński (Польща)	https://surl.li/dskevs

Угоди про ППД укладені у вигляді одного чи декількох документів, зміст яких відповідає нормативно-правовим актам України і країни, на території якої знаходиться заклад-партнер. За згодою закладів угоди у більшості випадків відображені офіційними мовами сторін і поодинокі – англійською мовою. Аналіз угод дає підстави стверджувати, що їх структура є подібною і містить компоненти врегулювання освітнього процесу, наприклад: мета і завдання ППД, права та обов’язки

сторін, умови організації та фінансування. Окремі положення можуть відрізнятися, наприклад: перерахування результатів навчання за конкретними дисциплінами, умови завершення навчання, процедура присудження кваліфікації.

Крім угоди, заклади-партнери розробляють ще один документ – це навчальний план, що є нормативним документом університету. Оскільки його підготовка передбачає узгодження освітніх компонентів, очікуваних результатів навчання і форм

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМ ПОДВІЙНИХ ДИПЛОМІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

оцінювання, вважаємо, що саме цей документ забезпечує організаційні засади ефективної реалізації ППД. Нижче наведено фрагменти навчальних пла-

нів, що узгоджені між закладами-партнерами і подані як додатки до відповідних угод (рис. 2; рис. 3).

Przedmiot	wykład	ćwiczenia	laboratorium	konwersatorium	warsztaty	seminarium	praktyka zawodowa	wykład	ćwiczenia	laboratorium	konwersatorium	warsztaty	seminarium	praktyka zawodowa	UJD	RPUH	Zaliczono na podstawie
Metody uczenia się i studiowania	15							1							tak	nie	
Ochrona własności intelektualnej				15							1				tak	nie	
Bezpieczeństwo pracy i ergonomia		10							1						tak	nie	
Podstawy ekonomii	15	15						1	1						tak	nie	
Matematyka dyskretna	30	30						2	3						nie	tak	Komputerowa matematyka dyskretna, sem. 2; 36w.+36cw., 6 ECTS
Programowanie w Pythonie	45	15	30					2	1	3					nie	tak	Algorytmizacja i programowanie w Pythonie, sem. 3; 44w.+46lab., 6 ECTS
Wprowadzenie do informatyki	15	15						1	1						tak	nie	
Podstawy elektroniki	15		15					1	1						tak	nie	
Środowisko pracy informatyka	15		30					1		2					tak	nie	
Komputerowy skład w LaTeX-u	15		15					1		1					tak	nie	
Grafika komputerowa i multimedia	30		30					2		3					nie	tak	Grafika komputerowa i technologia multimediów, sem. 1,2, 36 w. + 48 lab., 7ECTS
Razem godzin:															205	210	
Razem ECTS:															14	16	

Рис. 2. Фрагмент узгодженого навчального плану згідно угоди між Рівненським державним гуманітарним університетом та університетом імені Яна Дługоша в Ченстохові (Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie)

Предмети, що викладаються в ПНУ	Кредити ECTS	Аудиторний час	Екзамен / залік	Предмети, що викладаються в UR	Кредити ECTS	Аудиторний час	Екзамен / залік	Предмети, що викладаються в ПНУ	Кредити ECTS	Аудиторний час	Екзамен / залік
Історія України	3	30	3	Przedmiot z dziedziny nauk społecznych (do wyboru) (w 4-ym semestrze)				Історія України	3	30	3
Іноземна мова	3	30	3	Język obcy (w 2-im semestrze)				Іноземна мова	3	30	3
Чисельні методи	3	40	E	Metody numeryczne	5	60	ZO				
Семинар-практикум іноземною мовою для математиків	3	50	3	Seminarium dyplomowe	3	30	Z	Семинар-практикум іноземною мовою для математиків	3	50	3
Українська мова за професійним спрямуванням (у 5-му семестрі)				Język obcy	2	30	Z	Українська мова за професійним спрямуванням (у 5-му семестрі)			
				Seminarium dyplomowe	7	30	Z				
Предмет за вибором	3	30	3					Предмет за вибором	6	3	30
Математичні основи баз даних з елементами аналізу даних				Matematyczne podstawy baz danych z elementami eksploracji	3	45	ZO	Математичні основи баз даних з елементами аналізу даних			
Предмет за вибором	3	30	3					Предмет за вибором	3	30	3
Машинне навчання (machine learning)				Nauczanie maszynowe	2	30	ZO	Машинне навчання (machine learning)			
								Предмет за вибором	3	30	3

Предмети, що вивчаються у
Україні і перераховуються
у Польщі

Предмети, що вивчаються у
Польщі і перераховуються
у Україні

Предмети, що вивчаються
у Україні і НЕ
перераховуються у
Польщі

Предмети, що вивчаються
у Польщі і НЕ
перераховуються у
Україні

Вибіркові предмети в
Україні, які ОБОВ'ЯЗКОВО
обрати для перерахування
у Польщі

Предмети, які будуть
перераховані і не мусять
вивчатись учасниками
програми

Рис. 3. Фрагмент узгодженого навчального плану згідно угоди між Прикарпатським національним університетом ім. В. Стефаника та Жешувським університетом (Uniwersytet Rzeszowski)

Аналіз навчальних планів показує, що процедура погодження кредитів визначається кожним закладом-партнером окремо, тобто має індивідуальний

характер. Це підвищує гнучкість ППД, створюючи умови, зрозумілі як студентам, так і викладачам обох закладів. Оскільки однією з умов отримання

диплома європейського зразка є здобуття не менше 50% кредитів у закладі-партнері, освітній процес організовується таким чином, щоб студенти мали можливість поєднувати навчання в Україні та за кордоном. Кредити в іноземному університеті здобуваються впродовж кількох семестрів у різних пропорціях, що забезпечує інтеграцію освітнього процесу в обох країнах.

З метою зменшення ризиків адаптації студентів до освітнього середовища в закордонному університеті узгодження потребують й навчально-дидактичні матеріали дисциплін програм подвійних дипломів. Цей напрям співпраці закладів-партнерів є складовою процесу валідазації, важливість якого обґрунтовуємо тим, що належна організація освітнього процесу зменшує ускладнення, з якими можуть зіткнутися студенти.

Як показує практика, до ризиків належать також ускладнене сприйняття студентами критеріїв оцінювання результатів навчання, вимог до аудиторної та позааудиторної роботи, а також мовні й комунікативні бар'єри. Підтвердженням є результати опитування здобувачів освіти, які навчаються за ППД у РДГУ та в університеті імені Яна Длугоша в Ченстохові (рис. 4). Під час опитування студентам було запропоновано за трибальною шкалою оціни-

ти такі аспекти: гнучкість поєднання процесу навчання у двох закладах освіти; забезпечення дисциплін навчально-дидактичними матеріалами; комунікація з учасниками освітнього процесу, зокрема із студентами, викладачами, кураторами ППД, адміністрацією закладів. Як засвідчили результати опитування, у відповідях респондентів переважав середній рівень оцінювання. Так, гнучкість поєднання процесу навчання у двох закладах освіти низькою і високою оцінкою оцінили по 25 % респондентів, тоді як решта надала середній бал. Це означає, що цей аспект потребує додаткової уваги з боку кураторів ППД і викладачів обох-закладів. Щодо комунікації з учасниками освітнього процесу, 33 % опитаних оцінили її на високому рівні, 58 % – на середньому і 8 % – на низькому. Посилення комунікації між усіма учасниками ППД потребує насамперед підвищення рівня сформованості мовної компетентності, уміння аргументовано доносити власну позицію з урахуванням потреб й очікувань усіх сторін. Оцінювання забезпечення дисциплін навчально-дидактичними матеріалами в університеті ім. Яна Длугоша показало, що 58 % респондентів надали високу оцінку, тоді як 42 % – середню і це свідчить про достатній рівень ресурсної підтримки у закладі-партнері.

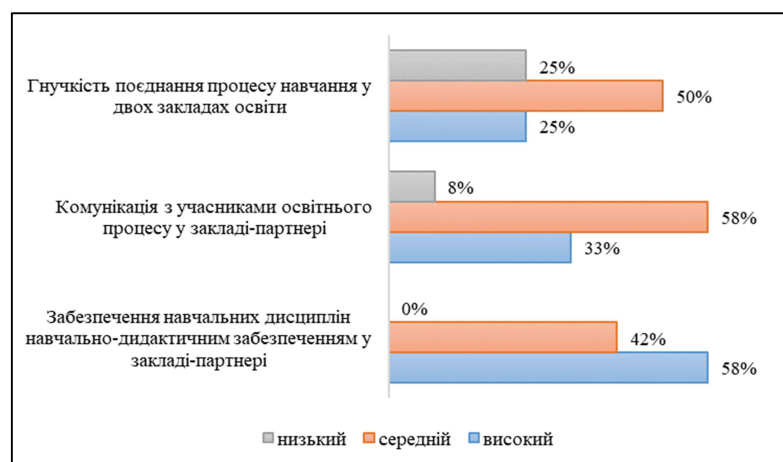

Рис. 4. Результати опитування здобувачів освіти

Процедура узгодження навчальних планів, прогножуючи однаковий рівень професійної підготовки майбутніх фахівців, передбачає також уточнення форм підсумкового контролю. Визнання і зарахування кредитів, здобутих студентами під час програми академічної мобільності, створює умови для своєчасно завершення навчання і визнання його результатів вітчизняним ЗВО. Слушно зауважити, що перезарахування оцінок, отриманих у закладі-партнері, не зменшує відповідальності вітчизняного ЗВО щодо досягнення здобувачами освіти результатів навчання, передбачених освітньою програмою.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Процес організації та реалізації ППД потребує співпраці закладів-партнерів, спираючись на організаційно-правове забезпечення. Аналіз угод і навчальних планів свідчить про те, що структура документів, що регламентують ППД у різних закладах є подібною. Водночас процедура погодження кредитів й освітніх компонентів має індивідуальний характер і визначається кожним закладом окремо. Узгодження навчально-дидактичних матеріалів, форм контролю є частиною процесу валідазації, що забезпечує сумісність освітніх програм. Якісно проведена валідація зменшує ризики ППД і по-

легше адаптацію студентів до освітнього середовища іноземного університету. Попри перезарахування оцінок, вітчизняний університет зберігає відповідальність за досягнення здобувачами освіти прогнозованих результатів навчання, а узгодження форм контролю й процедур визнання кредитів забезпечує своєчасне завершення навчання та офіційне підтвердження його підсумків у формі дипломів.

Перспективи подальших розвідок вбачаємо в аналізі методів навчально-пізнавальної діяльності, їхнього впливу на досягнення результатів навчання, адаптацію здобувачів освіти до різних академічних середовищ та забезпечення якості освітнього процесу в межах ППД.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бака С.В. Нормативно-правове забезпечення регулювання академічної мобільності в Україні. *Вісник національного університету цивільного захисту України*. 2018. Вип. 2 (9). С. 264–276. DOI: 10.5281/zenodo.1240910
2. Діхтярук А.Б. Правові межі інтернаціоналізації вищої освіти в Україні. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. Вип. 3. Част. 3 С. 276–281 DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.03.3.43>
3. Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система: довідник користувача. Львів. Вид-во Львівської політехніки, 2015. 106 с.
4. Закон України “Про вищу освіту”: від 01.07.2014 № 1556-VII / Відомості Верховної Ради України. 2014. № 37–38. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення: 30.11.2025)
5. Закон України “Про освіту”: від 05.09.2017 № 2145-VIII. // Відомості Верховної Ради України. 2017. №38–39. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 30.11.2025)
6. Наказ МОН України “Методичні рекомендації щодо реалізації узгоджених спільних освітніх програм та видачі спільних (подвійних) дипломів” (№ 518 від 27.03.2025). URL: <https://mon.gov.ua/> (дата звернення: 30.11.2025)
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579 “Про затвердження Порядку реалізації права на академічну мобільність”. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 30.11.2025)

[da.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#Text) (дата звернення: 30.11.2025)

REFERENCES

1. Baka, S.V. (2018). Normatyvno-pravove zabezpechenia rehuliuвання akademichnoi mobilnosti v Ukraini [Regulatory and legal framework for academic mobility in Ukraine]. *Bulletin of the National University of Civil Defense of Ukraine*. Vol. 2(9). pp. 264–276. DOI: 10.5281/zenodo.1240910 [in Ukrainian].
2. Dikhtiaruk, A.B. (2025). Pravovi mezhi internatsionalizatsii vyshchoi osvity v Ukraini. Analitychno-porivnialne pravoznavstvo [Legal limits of internationalization of higher education in Ukraine]. Vol. 3. part. 3 pp. 276–281. DOI: <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2025.03.3.43> [in Ukrainian].
3. Ievropeiska kredytna transferno-nakopychuvalna systema (2015). [European Credit Transfer and Accumulation System]. *User's Guide*. Lviv, 106 p. [in Ukrainian].
4. Zakon Ukrainy “Pro vyshchu osvitu” [Law of Ukraine “On Higher Education”]: vid 01.07.2014 №1556-VII // Data of Verkhovna Rada of Ukraine. 2014. No. 37–38, Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (Accessed 30 Nov. 2025) [in Ukrainian].
5. Zakon Ukrainy “Pro osvitu” [Law of Ukraine “On Education”]: vid 05.09.2017 № 2145-VIII. Data of Verkhovna Rada of Ukraine. 2017. No. 38–39, Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (Accessed 30 Nov. 2025) [in Ukrainian].
6. Nakaz MON Ukrainy “Metodychni rekomendatsii shchodo realizatsii uzgodzhenykh spilnykhosvitnikh program ta vydachi spilnykh (podviinykh) dyplomiv” (№ 518 vid 27.03.2025) [Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine “Methodological Recommendations on the Implementation of Agreed Joint Educational Programs and Issuance of Joint (Double) Diplomas” (No. 518 of 03/27/2025)]. Available at: <https://mon.gov.ua/> (Accessed 30 Nov. 2025) [in Ukrainian].
7. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 12 serpnia 2015 r. № 579 “Pro zatverdzhennia Poriadku realizatsii prava na akademichnu mobilnist” [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated August 12, 2015 No. 579 “On Approval of the Procedure for the Implementation of the Right to Academic Mobility”]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/579-2015-%D0%BF#Text> (Accessed 30 Nov. 2025)

Стаття надійшла до редакції 19.11.2025

“Вчися так, як ніби боїшся не вивчити предмет, та ще побоюєшся втратити його”.

Конфуцій
давньокитайський філософ

“Для того щоб навчити іншого, потрібно більше розуму, ніж для того щоб навчитися самому”.

Мішель Монтень
французький філософ